

Naročnina: doma na skupni naslov mesečno 2 D., na posameznega 2 Din. 50 par.

V inozemstvo mesečno 6 Din. Z M. Listom, M. Ogračkom i kalendarom letno 100 Din.

Plačati se mora bar mesečno naprej.

Štev. položnice 11806.

Rokopisi se ne vračajo.

NOVI SLOVENSKE KRAJINE

Vredništvo v D. Lendavi
hš. 67, uprava v Črensovcih, Slov. Krajina.

Cena oglasov:

Prisrčica pri Trbiču, Gorajsko.
i oglašna
Popust po dogovori.

Mladinsko gibanje naše krajine.

Leto Gospodovo 1900 je zatonilo v večnost. Rodilo se je novo, dvajseto stoletje. Le stoji pri njegovih dveraj nikak i klonka i pita za ime novorojenca. Odneked z mrzloga severa, ki si je zaželo topeo jug, se je začelo glas ženske botre (bila je, mislim, švedska pisateljica): „Stoletje deteta“. V ledeni mrzav vromov nedužne nerone dece (vekša hüdobija je to, kak Herodova, ki je betlehemsko deco do spomorit!) je zavzenelo sladko ime. Družina, familija, ki jo stroj, mašin, tak sovražno gleda, je zatrepetala v blaženom spomini.

Materne so zajokale od veselja, najbogša Mati, Cerkev je spregovorila. Po svojem božem namestniku papi, po „Kmetiskom“ papi Piji 10, ki je vmro v slühi svetosti, je pozvala nedužno deco k njüvomi najbolje nedužnomi Brati, k prečistomi Agnjeci, da bi jim bio ne samo mleko, nego močna hrana v boji s krivimi proroki, z vuki, ki so si vkradnoli ovčiji obleč.

Kak je naša krajina odgovorila na glas najvišjega Pastira Leona 13. in Pija 10. v večnom mestu Rimi, kak odgovarja naša krajina na glas vatičanske papove radio postaje?

Tisti čas l. 1900. je tišinski kaplan Klekl in z njim katoliška duhovščina, posebno t gg. Baša i nedelski plebanoš Kühar, organizirao našo moško mladino za duhovne vaje v Celje. Priglasilo se je 450 dečkov. Pa Cerkvu sovražne sile so navedenim trem duhovnikom prepovedale vodstvo toga romanja, zato so vrli dečki sami šli. Mešo za srečno pot jim je meo na Tišini g. Klekl.

Nekšii vučiteo (Kondor Janoš iz Kúpšinec) slaboverec je napadao: To je protidržavna manifestacija pa — penez ide v tujino!

Duhovščina je zadevo cerkvenoj oblastnoj pojasnjüvala. Zaman! Prišla je brzovjavka: Non conceditur (Ne dovoli se)! Tistokratni blagi škof Hidašy Kornel zavolo starosti in boleznü v grii ne mogao dobro opravlati škofijskih poslov. Škofijska pisarna je bila iz osebnih razlogov sovražno razpoložena proti tišinskomi dekani Dr. Ivanoczyji in njegovomi kaplani g. Klekli. Sledkar je dr. Ivanoczy g. Klekli priznao: Žao mi je, da sem Vas ne püsto.

V istom časi je g. Klekl zaprosio od višje cerkvene oblasti, naj njemu dovoli izdavanje mesečnoga mladinskoga lista. Prošnja je bila odbita, ar bi list pisali v gajici. G. Klekl je našteo protirazloge, med drugim je pisao:

„Če so že tri črke (č, š, ž) nevarne za obstoj madžarske države, potem mora stati na slabih nogah!“ Prokletstvo zagrizenoga šovinizma.

Prek na Štajerskom so bili te razni mladinski tabori, ki jih je z velikov gorečnostjo organizirao g. Gomilšek, zdaj župnik in dekan pri Sv. Benedikti v Slovenskih goricah; jako njemu je pomagao Dr. Hohnjec, zdaj profesor v mariborskomi bogoslovju, in vnoji drugi. G. Klekl je meo s temi zveze. Previdno je poslao ta celo govornika, ki je nastopo v imeni slovenskih dečkov naše krajine, g. Gabor Janoš s Petanjec, oča g. bogoslovca štrtoletnika Alojza.

Ar naša duhovščina ne smela voditi naše mladine na prerod v duhovnih vajah v Celje, zato se je ista mladina zbrala na god svojega patrona sv. Alojza v tišinskoj cerkvi k skupnomü svetomü obhajili. Predga g. Klekla je te tak bila vodena od silnoga Düha, da je na poziv govornika vsa mladina v cerkvi glasno odgovorila:

Mi slovenski dečki ostanemo Kristušovi vojaki!

To je bio začetek mladinskoga gibanja v našoj krajini, v tom smisli

so delali gg. duhovniki: t Baša v Bogojini, t Kühar v Beltincih i pri Gradi, t Ivanoczy na socialnom poli, g. kanonik Szlepecz v Marijinom listu s krasnimi članki, t Sakovič z duhovnim vodstvom i drugi. G. Klekl so tüdi duhovni oča prošnje, ki je želela ustanovitev prvoga našega dijaškoga zavoda v Szombathelyi s slovenskim občevalnim jezikom, duhovnik bi pa bio ravniteo. Mesto toga so iz imenovanih gg. največ pripomogli za ustanovitev gimnazije v Soboti i zdajšnjega salezijanskoga dijaškoga doma Martinišča v M. Soboti.

Naše odrašene mladence so spravili v zavode sv. Ivana Boska g. Klekl. Iz teh so zrasli novi voditelji mladine kak gg. Raduha, Vogrinčič, Cigüt itd. Krasen sad so naši misijonarje i misijonarčki.

Pri borbi za naša narodno oslobodjenje so meli g. Klekl okoli sebe zbrano mladino: Jeriča, Godino, Balaziča, Forjana, Kühara, Jakoba i vnoge druge.

V sobi g. Klekla se je ustanovilo prvo dijaško društvo naše krajine, isto je pobiralo prvo podporo za naše siromaške dijake.

Düh teh gg. je obüdo prvo prosvetno društvo v Bogojini i Črensovcih. Isti düh vodi mladinsko prilogo (Marijikin ograeček) našega tiska, ki rešava naše mlade brate i sestre v nevarnoj tujini, v Ameriki, posebno pa v Franciji. Što prešte zahvalna pisma, ki jih je nareküvala hvaležnost teh naših najdelešnih i najbolje zapuščenih, što prislühne nenapisanoj zahvali teh mladih src, ki v tujini bijejo za ono i to stransko domovino i za njene. Sam Bog jih piše v knigo življenja, sodni den jih pa oznam vsemi sveti.

V tom Dühi, ki je boži, podavajo roke tem v borbi osivelim gospodom vnoji mladi naši šolani. Zlate nitke vežejo preteklost i bodočnost!

Bodimo jako previdni.

Parlament je zglasao proračun i poslanci so odišli na počitnice. Dr. Stojadinovič, ministerski predsednik, je v parlamentu omeno načrt vlade, naj bi se ustanovile velike stranke v državi. Tüdi v Ameriki, je povdarjao, majo samo dve velikivi stranki i je to na veliki hasek državi. I ka bi se te namen dosežno, se držijo razna spravišča po državi, edna za vladu, druga proti njej. Ta miseo za velike stranke je ne nova. Mi smo pod bivšov Madjarskov že poskusili to. Bili sta samo dve stranki „jobbpart“ i „balpart“, to je desnica i levica pa smo se ločili po rdečih ali belih pernicaj, štere smo za kršćaki nosili. Dva tabora sta bila gorpоставleniva, med njima so ležali ranjenci, to je kortešje, ki so vüпали v drugi tabor smüknoti i za male penezu düše küpivati. Pilo i jelo se je brezplačno. Kadilo tüdi tak. Gde se je već plačalo, tam je danih dol već glasov, ali kak so te pravili, votumov. Dve močnivi stranki sta samo bile, pravice pa nikše ne sta spravile, ar se je šlo za jelo i pilo samo, ar voditelje stranke i kandidati ne so bili na mestü i ar narod ne bio zadostno odgojen, ka ne bi gledao na jelo i pilo, nego na pravico, štera jedino njemu more pomagati.

Dve stranki sta samo bile, a narodi to nikaj ne pomagalo. Dosta već pravie je dobo, gda je već strank nastopilo, ar je nastopila tüdi kat. ljudske stranka, „kat. néppárt“, štere voditelje, i kandidatje so meli poprek pokazati nevtepeno življenje i ar je stranka narod s svojimi tiskovinami i listü navčila na prave, poštene volitve. Bodi tü povedano, da prvi poslanec ljudske stranke v madjarskom parlamentu je bio Slovak, plebanoš Zelenjak.

Z gornjih dvojih dejstev sledi, da velike stranke ne so na hasek, če pravično ne delajo i male stranke ne

so na kvar, če pošteno delajo. Vse zavisi od toga, kak se dela za narod, kakši ljudje vodijo stranko i kakše zastopnike ma narod v parlamentu.

Pa predstavimo, da velika stranka, štera se na krili vlade nastavlja, šče pošteno delati. Vendar pri vsjoj dobroj voli se njej skotajo na pot ovire, štere velevajo vnojo pazljivosti i previdnosti. V nameravanoj velikoj stranki bi bili radikali, muslimani i pristaši slovenske ljudske stranke. Po veri pravoslavni, muslimani (türki) i katoličanci. Po kulturi eden od ovoga razno kak neba od zemla. Po pokrajini: bivša Srbija, Bosna, Hercegovina i Slovenija v glavnom. Potrebčine v vsakom kraji drugačne. Vse te pa še druge razlike združiti, skeliti v edno posode, ka do brez vseh težav lahko iz nje jeli Bosanci tak kak Srbi i Slovenci, zahteva tolike državniške modrosti, tolike žive vere v Boga, tolike lübezni do bližnjega, da morejo biti celi možje, ki stranko pod streho spravijo i v življenji obdržijo. Pa pravimo, da mi mamo takše cele može. Pravimo, da do delati v zadovolnost vseh, ki so vu stranki. Pa vendar nastane pitanje, do li zadovolni tisti, ki ne so vu stranki? De li zadovolnih pet milijon Hrvatov, ki že zdaj tolmačijo, ka se ta velika stranka osnavla proti njim, kak pišejo njihovi listi vsi i kak pokaže dr. Mačkova 56 letnica z godom, kda je dobo dnevno 500 pozdravov samo v telegrami i kda so ga deset i deset jezerü pod hrvatskov zastavov proslavljali i pozdravljali. Pa Hrvatje so katoličanci. Jih je za Srbi največ v državi. In če se kolo politike tak obone, da se z nameravane velke stranke vövržejo Slovenci, Bosanci pa pritegnejo Hrvati, ka je mogoče. Pregovor najmre pravi: Politika meretrix magna. Politika je velika vlačüga. Bi Slovencom bilo to na hasek, če bi se podžagali? Bi je zagovarjali Hrvatje? Ne, ar so bili proti njim. Bi je pomilüvali Srbi? Ne, ar so zdaj nepotrebni i po številu za državo menje vredni, kak Hrvatje, šterih je već. Politika bi tak sodila, tak sklepala. I naj ne bi negda tak sodila i sklepala, je naša dužnost, da doček je ne prekesno, si poti ne zapremo do bratov Hrvatov. V nameravamo veliko stranko brezpogojno vzmimo notri tüdi Hrvatü. Na te način bodo katoličanci vsi zastopani z edne strani, z druge strani pa bude tüdi delo ležešje, ar Hrvatje i Slovenci majo skoro edneiste polrebčine, kajti veže jih vküp zemla i stara, poštena kultura. — TSJ.

Konkordat sklenjeni.

25. julija ob 11:30 je bio v Rimi podpisani konkordat med svetov stolicov i Kraljevinov Jugoslavijov. Naš pravosodni minister dr. Auer, čüvar državnoga pečata, je bio slovesno sprejeti toga sunčnoga dneva. V Vatikanu ga je pozdravila švicarska garda, štere uniformo je sestavo že slavni slikar Michelangelo pred već sto letü. Kardinal Pacceli je izročio dr. Aueri znak papovoga reda sv. Gregora Velkoga prve stopnje, veliko odlikovanje, nato je isti kardinal v imeni sv. Oče Pija 11. podpisao konkordat, v imeni Nj. Vel. Krala Petra II. pa minister Auer. Poleg so bili tüdi poslanik v Vatikanu Jevrem Simič in poslaniški svetnik mgr Moscatello, mož z jugoslovenske strani, s strani sv. stolice pa monsignor Piccardo in mgr Branche. Podpise so potrdili s pečati. Vse to je bilo fotografirano. Nato je dr. Auer s spremstvom skoz vnojo dvorane prišao v salon, v šterom je krasna vnojobarvna bosanska preproga, ki predstavla mesto Jajce i orla, ki s svojimi krili čüva mestno obzidje; to so podarili sv. Oči katoličanski bosanski romari leta 1925. V knjižnici je bio sprejem pri papi, ki je gospej Auer poklono srebrno krono v srebrnoj škatuli s svojim gr-

bom; gda so stopili pred papo, so vsi pokleknoli, sv. Oča je pristopo k vsakomi i njemu dao svoj papin križ v polüb, dr. Auer njemu je pa vse predstavio. Nato je 80 letni sv. Oča francoski spregovorio:

Blagoslavlam vso vašo državu, Nj. Vel. Krala Petra II., kneza namestnika i namestništvo, vašo vladu i ves vaš narod. Blagoslavlam takisto vas, ki ste tü, vaše svojce doma i vse vaše dobre žele. Amen. Nato je vsem podelo papin blagoslov.

Rektor jugoslovenskoga nacionalnoga zavoda sv. Jeronima mgr Madjarec je priredo svečani obed na čast dr. Aueri i spremstvu. V dugšoj zdravici je povdaro pomen pogodbe i slavne nacionalne tradicije jugoslovenske katoličanske duhovščine, posebno zavoda sv. Jeronima.

Isti den ob 9 vüri večer je na čast kardinali Pacceliji priredo svečano večerjo minister dr. Auer i njegova gospa.

Besedilo konkordata bo sledkar objavleno. Obnovljena je ninska püšpekija, ustanovljena je nova püšpekija bačka i banatska, splitski püšpek bo znova nadpüšpek. Gospodarski odnošaji se vredijo v smisli popune enakopravnosti vseh veroizpovedi. Cerkevno imanje nesme biti predmet razlastitve, tüdi ne novih agrarnih zakonov brez prejšnjega dogovora s Cerkvijov. Cerkvi se prizna možnost, da ustanavlja verske šole, kak je to v vnojih državah. V javnih šolah je zagvüšana verska vzgoja katoličanov. Teološke fakultete se prilagodijo novim določbam sv. stolice. Zakoni, sklenjeni v katoličanskoj cerkvi, imajo popun državlanski pravni učinok. „Katoliška akcija“, je iznad i izvün strank, podrejena püšpekom, ki za njo odgovarjajo.

Ar je po pogodbi zajamčena slobodščina Cerkve, je sv. stolica pripravljena izdati potrebne odredbe, s šterimi duhovčini prepove pripadanje k političnim strankam, naša vlada bo pa izdala spodobne odredbe glede duhovščine drugih ver.

Meje püšpekij do se skladale z novimi političnimi mejami Kraljevine. S tem bo pitanje naše krajine rešeno.

Euharistični kongres v Čakovci

od 23. do 25. augusta.

Euharistični kongres za Medjimurje bode v Čakovci od 23.—25. augusta. Odbor za te kongres se trüdi, ka bi uspeo te kongres kem lepše. Ar je pa pitanje stanovanja pri takšoj priliki najvažnejše, se s tem obveščajo vsi, šteri želejo prisostvüvati kongresu, da javijo odbori svoja imena i število oseb vklüčno do 17. avgusta, ar odbor računa samo s tistimi, ki se prijavijo v tom časi. Naprošajo se gg. župniki i voditelje posameznih skupin, da nas obavestijo o številü oseb i dnevi prihoda. Za romare po železnici je zaprošena polovična vožnja. Rešenje ministerstva železnic se bode javilo v novinaj. Poleg stanovanja, vodi odbor ešče račune v drugih sekcijaj: oddelek za sprejem na čeli z g. Dr. Odičom, odvetnikom v Čakovci, skrb za stan je prevzeo g. D. Petek; ambulanca je v ročaj gg. Dr. Bujanica i Dr. Purica; okrasitev mesta na čeli z g. inž. Bjelovučičom; reditelstvo vodi g. Magič; pevski oddelek je prevzeo poznani glazbenik i nastavnik na frančiškanskoj gimnaziji v Varaždini o. Kamilo Kolb i cerkvena sekcija, štero vodi o. Srečko Majstorovič, nastavnik vučiteljske škole v Čakovci. Določena je tüdi sekcija za novinarstvo, štere načelnik je g. A. Matasovič, književnik j ravnoteo na trgovskoj školi v Čakovci. — Spored kongresa je sledeći:

V petek 23. augusta ob 1/4 na 6 vüri sprejem prezvišenoga g. nadškofa

pri slavlolu, zatem v cerkvi na pomoč zazavanje sv. Duha, predga i blagoslov. Ob pol 8 mimohod i pozdrav nadškofa.

V soboto 24. aug. ob 6. vuri zajtra predga i slavnostna sv. meša. Ob 8. vuri sv. meša i prečiščavanje dece. Ob 10. vuri zborovanje za moške i ženske, ob 3. vuri zadvečara za dečke i dekke. Ob 5. predga i blagoslov. Zednim se izpostavi Najsvetejše do polnoči. Ob 10. večer je predga, a ob 12. polnočnica.

V nedelo 25. aug.: sv. meše ob 5, 6, 7, 8 i pol 12. vuri a ob 9. vuri **pontifikalna sv. meša i predga.** Po meši je skupno zborovanje. Ob 3. zadvečara ide proscija za Najsvetejšim po mestnih vucijah. Po prosciji predga, litanije Srca Jezušovoga, posvetitev, Te Deum i blagoslov. S tem se konča kongres!

Odbor za evharistični kongres za Medjimurje v Čakovci od 23.-25. avgusta 1935.

NEDELA.

Ka naj učinim, ar mi moj gospod jemle oskrbnitvo? Kopati ne morem, kodivati me je sram. Znam, ka učinim, da me sprimejo v svoje hiše, kda bom odstavljen.

M o l i m o. Daj nam milostno, prosimo, Gospod, da bomo vsikdar mislili i delali, ka je prav: da bomo mogli, ki brez tebe obstati ne moremo, po tvojoj volji živeti. Po Gospodi našem . . .

Osma nedela po risalaj.

Evangelium Sv. Lūkača XVI.

Vu onom vremeni: Pravo je Jezuš Vučenikom svojim priliko eto: bio je neki bogat človek, ki je meo oskrbnika, i te je bio obtoženi njemi, kako da bi raspavao blago njegovo. I zvao ga je, i pravo je njemi: ka to čujem od tebe? daj račun od oskrbnine tvoje; ar že ne budeš več mogo oskrbnivati. Velo je pa oskrbnik sam vu sebi: ka bom činio, da Gospod moj vkraj jemle od mene oskrbnitvo? kopati ne morem, kodivati me je sram. Znam ka učinim; da, gda bom včvrženi z oskrbnitva, vzmemo me vu hiše svoje. Prizvavši zato vse dužnike Gospoda svojega, velo je prvimi: koliko si dužen Gospodu mojemu? on je pa pravo: sto tūn olija. I veli njemi: vzemi tvoj dužni list: i doli sedi hitro, i piši petdeset. Potom veli drugomu: ti pa koliko si dužen? on je pa pravo: sto keblor pšenice. Veli njemi: vzemi tvoj list, i piši osemdeset. I pohvalo je Gospod krivice oskrbnika, ka je spametno učinio; ar so sinovje etoga sveta spametnejši od sinov svetlosti vu svojem narodi. I jas velim vam: učinite si prijatele z nepravilnoga mammona; da, gda pomenkate, primejo vas vu vekivečna prebivališča. *

Berilo iz pisma svetoga apoštola Pavla Rimlanom. „Bratje! Nesmo dužni mesi, da bi po mesi živeli. Zakaj če po mesi živite, bote mrlji; če pa z duhom dela mesa mrtvite, bote živeli. Šterikoli najmre se dajo voditi božemi Duhi, tej so boža deca. Zato ka ste nej sprijali duha robstva znova v strah, nego sprijali ste duha posinovenja, v šterom zovemo: „Aba, Oča!“ Sam Duh svedoči z našim duhom, da smo boža deca. Če pa deca, tūdi dediči boži, sodediči pa Kristušovi.“

Dva človeka nam predoči globoki Pavel: mesnoga i duhovnoga. I tak bi človek lejko razdelo vse lūdi v dva tabora. V ednom tabori bi bili meseni lūdje, v drugom pa duhovni. Meseni lūdje so tisti, ki majo svoje oči obrnjene na te svet. Vse njuve misli žele, reči, dela idejo skoro samo za tem, ka bi svojimi teli najlepše poslali tū na zemli. Vse ka si telo pozele, njemi dajo, če njemi morejo, ali bar radi bi njemi privočili, če bi njemi mogli. Ar pa je naše telo pokvarjeno zavolo greha i nas vsikdar nagible bole k slabomi kak k dobromi, tak tej meseni lūdje slabo, grešno življenje živejo i konec takšega življenja je smrt, najmre večna smrt, večno pogubljenje. Zato pa nam apoštol Pavel lepo svetuje, naj svoje telo mrtvimo, naj ga krotimo, naj ga z duhom vodimo. Duh naj bi v vsakštem človeki gospodūvao, duh naj bi človečemi teli zapovedavao, čeravno se to dostokrat nerado pokorava. Ali če ščemo živeti, najmre večno živeti, te moramo vpreči svoje telo v jarem duha i ga z duhom voditi. — Ravno po tom se lūdje ločimo med sebov: edni svoje telo vodijo z vūzdov duha, drugi svojimi mesi dajo čugle, da ide kama žele. Konec prvih je začetek večnoga življenja, konec drugih pa začetek večnoga pogubljenja. Bog bo po tom ločo lūdi na levo i na desno. Zbirajmo si pa sami.

Te tjezen bom molo, trpo i delao vse: naj Slovensko krajino ljubijo njeri šolani sinovje i njene šolane hčeri.

Politični pregled.

Govor predsednika vlade v senati o jugofašistih i Habsburžanah. Gospodje senatori! Najprle se čitim dužnoga, ka se iskreno zahvalim vsem gg. govornikom, ki so nam s svojimi govori dali celo vrsto tanačov, od šterih bo vlada ništerne sprejela kak smernice za svoje bodoče delo.

Gospodje! Ta vlada je ne prišla zato, ka kaj odstrani, zruši, nego da nekaj zgradi. Če pa že ščemo gučati o kakšoj odstranitvi, o kakšoj rešitvi, moram povedati, ka je ta vlada prišla zato, ka bi odstranila tisti režim, ki je izvedeo petomajske volitve, da odstranimo način, kak so bile te volitve izvedene i da zabranimo takše tumačenje volitev, kak so je ništerni gospodje tumačili v prvi govoraj pri verifikacijskoj debati. Mi smo prišli zato, da odstranimo režim, šteri je milijon opozicijskih glasov proglašao za gójence Janke Puste. Mi smo prišli, da odstranimo režim, šteri se je v kratkoj dobi svojega vladanja skregao z vsemi veroizpovedmi v državi — z katoličanskov, pravoslavnov i muslimanskov. Mi smo prišli zato, da postavimo branilce varnosti, ki bodo odstranili nevarnosti prejšnjega režima. Mi ščemo zbrati vse one, šteri ščejo pošteno z nami delati. Če pa že ščemo nekoga odstraniti, bomo odstranili tiste jugofašistične lūdi, ki se proglašajo za edine branilce državnoga i narodnoga edinstva. Če bi naše državno i narodno edinstvo od tej lūdi zavisilo, bi naša država lejko pravila: „Reši me, gospod, od takši prijatelov se bom že sama čuvala.“

Prosim vas, gospodje, da nam za vsa ona pitanja, od šterij smo ešče nej gučali, date malo časa, da je rešimo v znaki promirjenja.

Zdaj pa ešče malo o našoj zvūnešnoj politiki. Ide tū za povrnitev Habsburžanov na avstrijski prestol. V Avstriji so bili pred kratkim izdani zakoni, ki kažejo, ka je to nova stopnja k tom, ka bi Habsburžani prišli nazaj na avstrijski prestol. Istina je, ka so ti zakoni samo notrašnja zadeva same Avstrije, v štero se mi nemremo mešati, i izjavljam pa, ka povrnitev Habsburžanov na avstrijski prestol, mi nebi mogli vzeti kak samo pitanje znotrašnje politike Avstrije. To je mednarodno pitanje, štero nas najbolje zadene. Mi smo odločno proti povrnitvi Habsburžanov na avstrijski prestol. Gospodje! O tom pitanji sam se že pogovarjao s predstavnikmi drugi držav! Pa Vam moram povedati, ka smo v tom stališči ne osamljeni. Kak mi, tak gledajo na to pitanje tūdi Čehoslovaška i Rumunija. Poleg držav Male zveze ešče

Lujz se spominja.

Stari Lujz se že dolgo ni tako spočit zbudil kot danes, zdi se mu, da se tega ne bi mogel več spomniti, kdaj je bilo. Morda ko je bil mlad. Pa tisti časi so že davno minili.

„Bog bođi zahvaljen za to lepo jutro, saj si ne bi mogel misliti, da bom še kaj sličnega dočakal. Kako je prisijalo kar sem v štalo na mojo ložo prav do mene! Kako da sem še kaj takega vredel!“

Lujzu se je porajala v srcu hvaležnost do Boga. Prekrižal se je in počasi zlezal v svoje lože.

Krave so zamukale in so se ozirale za Lujzom, one, ki so še ležale, so se hitro dvignile, da ne bi česa zamudile.

Lujz je verno skrbel za živino. Malo se je pretegnil — kakor vsako jutro — nato pa takoj stopil do senjaka. Ko je seno zašušljalo, se je znova oglasilo mukanje vse vprek.

Krave so nestrpno gledale, kje bo Lujz najprej položil. Kmalu je vsem nametal.

To je spravljal leto za letom, kar pomni. Nikdar mu ni prišlo na misel, da bi si življenje kaj spremenil. Kaj pa je hotel, v svojem delu je našel težave in tudi veselje od pomladi čez poletje do jeseni, ki se mu je zdela najbolj blagoslovljen del leta, in čez zimo, ko si je odpočil od dela, do nove vesele pomladi. Delo doma, delo na njivah, še vriskal bi včasih kakor

tūdi nešterne druge velke države gledajo ravnotak na to pitanje. Pa tūdi od same avstrijske vlade sam dobo jako pomirljivo izjavo. I jaz vörjem v iskrenost Avstrije, s tov mi ščemo meti najboše odnošaje.

Gospodje! Mi smo Vam dali vsa potrebna pojasnila! Mi smo včinoli svojo dužnost i vūpamo se, ka tūdi Vi včinite svojo dužnost s tem, ka te glasūvati za predložene dvanajstine. Po tom govori se je začnolo glasanje! Glasalo je 57 senatorov vsi za dvanajstine!

Ka pravi angleški general o bojni v Abesiniji? Abesinija lahko oboroži eden milijon za bojno prvovrstnih možov. Na razpolago ma tūdi veliko število pušk, samo ka so te starejših sistemov. Vse to so pa samo vretine, iz šterih lahko v primeri bojne Abesinija jemle svojo podporno silo. Zaednok pa nemre postaviti na bojišče več ka 100.000 oboroženih vojakov. Abesinska vojska se navadno deli v tri skupine:

Prvo tvorijo moderno oboroženi i izvežbani vojaki, šterih je pa kakših 10.000, šteri so pravzaprav samo casarova osebna garda!

Drūgo skupino tvori tak zvana casarska armada, štera broji do 50.000 moderno oboroženih, to pa ne za evropske, nego za afriške prilike.

Tretjo skupino pa tvorijo približno tak oboroženi vojaki, kak zgoraj omenjeno, a te vzdrževajo pokrajinski podkrali i samostojni knezi. Toda ta tretja skupina trpi na tom, ka delijo neodvisni knezi orožje vseprek svojim podložnikom, namesto, ka bi dali samo dobro izvežbanim vojakom.

Najhūjše orožje Abesincov je njūv osebni pogum i njūva telovna vztrajnost. Abesinec je lahko brez težav cele dneve i tjedne na nogaj i brez težav obhodi desetine kilometrov po najhūjšem ozemli gor v breg kak tūdi dol, ne ka bi se količkej otrūdo. Pri tom pa je vajeni strelati v vsakom položaji, kda leti, kda se vleče po zemli i kda pleza po (skalovji) pečinaj. Njegova največša skrb je, ka kemprle zgrabi sovražnika i se spravi na njega s svojim mečom. Vsikdar napadajo v trūmi, ne pa ka posebi i pri tom poskušajo sovražnika dobiti v roke i ga pobiti.

Vsak napadalec na Abesinijo mora teda računati na nevarnost, štera bi za njega nastanola, če bi Abesinci začnoli napadati v malih, poedinij praksah, zdaj tū, zdaj tam, zdaj edno četo, zdaj to stražo. Te način bi morao biti naravnost vničūjoč za vsakoga napadalca, šteroga najmodernejše orožje ne bi mogeo rešiti poraza. Če do se pa Abesinci samo branili i vzne-

škrjanček proti nebeškemu soncu v lepem dnevu. Da bi šel drugam, če ga je kaj jezilo, se mu ni zdelo vredno. Tako je živel in delal iz dneva v dan, iz leta v leto, dokler se ni postaral. Tudi tedaj je tako ostalo, kakor bi se ne zgodilo nič posebnega.

Na to Lujz ni dosti mislil. Zadovoljen z novim dnem je pograbil vedro in si šel po vodo. Ko je odprl dveri in stopil na prag, ga je zajel svež jutranji zrak. Nehote je globokeje zadihal in se ozrl v sinje nebo.

Kakor bi rože razlile svoj vonj, tako prijetno diši v zraku. Saj ni čudno, danes je sveto jutro, spomin Kristušovega vstajenja. Lujz bi na to skoro pozabil.

Res bi bilo čudno, saj mu igra še vsa snočnja procesija pred očmi, v ušesu mu brni godba in petje velikonočnih pesmi. Zdaj se spomni, tūdi ponoči je sanjal o tem. Kako ne bi, tega ne more tako hitro pozabiti.

Skoro ne bi vedel, čemu je prišel z vedrom do studenca. Sklonil se je in zajel vodo. Danes mora biti sveže umit kakor kak mladenič. Saj bi bil še korenjak, če bi bilo treba.

Ko se je vrnil z vodo, je pustil dveri odprte, ker se mu je zrak v štali zdel zelo slab. Odložil je vedro na tla in se pripravil, da se umije. Malo se je obotavljal, kakor bi se bal mrzle vode. Sklonil se je nad vedro in se spet zravnal, nato se je zagledal v strop in nekaj časa zamišljeno opazoval pajčevino, ki je visela od

mirjali sovražnika, jih ne bo mogoče premagati, ar letala i tanki nikaj ne pomenijo v Abesiniji proti sovražniki, šteroga ne vidiš. Kak že povedano, se Abesinci najraj bojūjejo z mečom i što se jim proti postavi, ga nesmileno vmorijo. Abesinija pa tūdi nema cest. Zato bo Italija, či bo štela Abesince premagati, mogla delati dobre ceste, štere lahko dokonča v par letaj, ne pa v ednom meseci ali tjedni. Boj pa lahko začne samo za časa suše, ar kda začne dežūvati, nastanejo taki povodni. Pa tūdi druge nevole so, štere Italijanom branijo, ka ne začnejo boja i to predvsem strašna žeja. V Abesiniji najmre nega vode, da bi bila za pijačo uporabna. Italijanski inženiri so začnoli čistiti morsko vodo, da preskrbijo stojezere z vodov. Pa to je vse premalo za takše vnožine lūdi. Mogoče bi bilo, ka bi se ta svaja šče poostrila. Če bi pūstili obe državi pri miri, mogoče bi Italija i Abesinija same spoznale, kak velikanske škode bi nastanole, če bi se svaja nadalūvala.

Pismo g. mis. Kerec Jožefa.

Junnanfu, 17. 6. 1935.

Predragi brat, svakinja i nečaki!

Jaz se že dva meseca nahajam na mojem novom misijonskom poli v Yunnanu 2025 metrov visiko nad morjom. Zrak je čisti i zdrav, podnebje pa jako toplo i milo. Rastlina je tū bujna in mnogovrstna, ravnotak tūdi sadje. Narod je popolnoma divji i primitiven. Ne razmi se ne na poljedelstvo, ne na obrt niti na kakše drugo delo. Živi po divje i se zadovolji s tem, ka njemi narava da, t. j. s sadjem i drugim zeliščem, ki ga mati zemla tū v obilnoj meri davle. Pet različnih narodov se nahaja v Yunnani, šteri gučijo različne jezike. Enaki pa so si v tom vsi, da so do skrajnosti nemarni, ali bole povedano malomarni za vse, zamazani, raztrgani i puni razne golazni. Bog, smileni oča vseh zemeljskih otrok me je določo, ka delam za blagor, procvit, napredek i duševno osrečenje te sirmaške Evine dece. Tūdi sam se nahajam v največšoj bedi i zapūščenosti, odtrgan od svetovnih komunikacij i skoro brez vūpanja na kakšo človeško pomoč iz domovine ali odked drugod. Kwantung, gde sam 14 let delūvao, je v vnoгих pogledih teliko napreden kak Evropa, zlasti v karitativnom pogledi. Kajti tam so bogate pokristjanjene družine, ki so rade darūvale v dobre namene, dočim tū kaj takšega nemrem pričakūvati. Namen moje premetitve v Yunnan je bio toti velikopotezen, a jaz sam ne vem, če bom kos toj velikoj nalogi zdaj, gda sam že stari i gda nega več tiste mladeniške sile v žilah, štera me je spremlala od 30. do 40. leta, poleg toga se pa ešče

trama. Na tramu je bilo pritrjeno lastaviče gnezdo že od nekdej. Vsako pomlad so valile lastavice, kako da letos ne bi. Gotovo bodo. Pred nekaj dnevi jih je že videl, ko so letale v zraku. Bog ve, kje so bile ponoči, sem jih še ni bilo, pa morajo priti. Lastavice so božje ptice in bilo bi žalostno, če se letos ne bi naselile v starem gnezdu. Lujz bi bil nesrečen.

Spomnil se je, da se hoče pravzaprav umiti. Prej pa je še stopil do dveri in jih zaprl. Potem si je naredil korajžo:

„No Lujz, le srajco dol in umij se z mrzlo vodo, da boš tak ko mlado jutro zunaj!“

Ko se je umil, se je res čutil svežega, toda tak le ni bil ko mlado jutro zunaj, ki je zaživelo v božji dan, kajti kdor je že toliko dni hodil po zemlji, ni mogel kaj takega več pričakovati.

Lujz se je namenil v hišo po svojo svetešnjo obleko. Danes je velik svetek in človek se mora čedno napraviti. Kdor bi se ta dan zanemiril, bi gotovo grešil.

Iz hiše sta pribežali gospodarjevi hčerkī Barica in Anica, vsaka z lepim piruhom v roki. Obraza deklī sta žarela od veselja, kar poskakovali sta obe. Lujz se je nasmehnil, ko ju je zagledal. Barica je pritekla k njemu in za njo Anica.

„Viš, Lujz!“ je rekla Barica in stegnila roko proti Lujzovemu obrazu. (Dalje)

moram včiti novoga jezika i spremeni ti tudi način kitajskoga mišljenja z tibetanskim pojmovanjem. Gotovo bo poteklo edno leto, predno se bom jaz vsemi tomi privado i postao zmogel za delo v večjih potezah. Silno bi potreboval za prvi začetek kakšnih 10 jezero ameriškanih dolarov, toda na koga, na koga se naj obrnem i što de tisti veliki dobrotnik, ki mi bo dao to vsoto? Meseca septembra bom morao začniti z šolov i ešče z drugim delom. V to svrhu sem dobo od Propagande FIDEI 25 jezero francoskih frankov. Toda ta vsota bo komaj zadostovala za prevozne stroške mojega prvoga personala i najnujnejše stvari za popravo že razpadajoče hiže, štero sam tu dobo v herb. Gda bom zidao novo hižo, bom gotovo morao pozvati moje prejšnje zidare iz Kwantunga, ar samo s temi bom lahko hitro i solidno zgradio hižo, kajti s temi divjaki tu si človek resan nemre pomagati, ar se njim vsakeš delo, štero je ne po njihovem mišljenju delano, zdi neumno. Oni delajo i živijo z dneva v den. Ka de vütro, to jih ne briga, glavno je to ka je dnes, ar ne vejo če bodo vütro ešče živeli. Tak zajtra, gda se zbüdiijo, vsaki nese svojo strgano i višivo postelino odavat, ar ne ve, če jo bude večer ešče potreboval ali ne i tak postelina zajtra vno go falejša kak pa večer, gda si jo vsaki za silo pa poskrbi. Jaz v tom pogledi ne delam nikših küpcij, ar sam zadovolen s svojov deskov, žalibog tudi ta dozda niti ni pohoblena, ar se tomi ljudstvi tudi te trüd zdi nepotreben, prej zakaj bi hoblili deske, štere se uporabljajo samo ponoči. Tu je zaistino potrebna apoštolska potrpežljivost, če človek šče kaj dosegnoti. Jaz vü pam na vsemogočo božo pomoč i na pomoč dobrih düš, štere bodo radevole kaj žrtvüvale za procvit misijonskoga dela v toj zapuščennoj deželi i tudi na veliko pomoč molitve gorečih düš.

Dozdaj sam hvala Bogi zdrav! To podnebje mi jako ugaja, ar mam zdravo srce, to je tudi znak, ka sam lahko dober avijatik ali zrakoplovec. Priporočam se vsem v molitev kak tudi vso mojo novo misijonsko ustanovo v toj pokrajini. Sprejmite vsi moje najlepše misijonske pozdrave i mi hitro kaj odpišite.

Vaš lübeči v Presvetom Srci Jezüša, šteroga sveto kraljestvo naj kemprle pride tudi na Kitajsko i ki nas naj po tom sirmaškom zemelskom potüvanju vse zdrüži v svojoj večnoj slavi! Amen.

Jožef Kerec
Superior Institut Salesien
Yunnanfu - China - (Via Tonkin).

GLASI.

SLOVENSKA KRAJINA.

Dečkom Slov. krajine. Prosvetno društvo v Črensovcih se je odločilo, da priredi v nedelo 25. avgusta t. l. v Črensovcih „Dečki ali fantovski tabor“. To bo den, gda se bodo zbrali dečki cele Slovenske krajine i sosednje Štajerske i bodo manifestirali za svojo katoličansko vero i krščanske ideje. Gnjes naznanimo samo v glavnem spored tabora: 1. V soboto dne 24. avgusta ob 7. vüri zbiranje pri Našem domi, nato baklada po Črensovcih, štero bo sprevaljala godba ino spevanje. Po bakladi velki kres pri cerkvi, na šterom bo govor, spevanje ino godba. V soboto po polndnevi se bude spovedavalo. 2. V nedelo zajtra ob 8. vüri se bomo zbrali v Našem domi, odkod bo ob 9. šla procesija v cerkev, gde bo sv. meša za vdeležence zborovanja in predga. Med sv. mešov bo skupno sv. obhajilo, k šteromi bi naj pristopili vsi dečki. 3. Po sv. meši zborovanje pri cerkvi. 4. Po poudnevi ob 2. večernice, po večernici pa igra na prostom. Natenčnejši spored priobčimo v prihodnji številka. Naj ne bo dečka v Slov. krajini, šteroga ne bi vidili na tom tabori. Pokažimo, da smo dečki krščanskih misli in s svojov udeležbov pripomrimo, da se bo te prvi „Dečki ali fantovski tabor“ v Slovenskoj krajini obneseo tako veličastno, da bo ostao vsem v globokom spomini. Nasvidenje!

Prosvet. Društvo v Črensovcih.

Bogojina. Gosp. plebanoš Haoko Jožef so odišli na počitek k svojemi rodi v Austrijo v okolico Grada. Nadomeščali so jih g. Camplin, novomešnik, ki so spovedali i predgali v urojstnoj fari.

Za kaplana k sv. Jürji je poslani č. g. Camplin Ivan, novomešnik. Gospodi novomešniki iz srca želemo, da s svojov gorečnostjov prinese mir Gospodov v razklano faro.

Slov. kat. akademsko društvo „Zavednost“ bo melo 31. julija sestanek, 13. avgusta pa občni zbor z volitvami. Oboje se začne ob 8. v Martinišči v Soboti. Na sestanki bodo govorili gospodje: Žižek Alfonz od potrebnih ugotovitev, Berden Pavel od organizacije kat. dijaštva v Slovenskoj krajini i Casar od ustanovitve tiskovnega društva kat. akcije v Slov. krajini.

Kapca. Proščenje sv. Jakoba se je vršilo dnes teden, 28. julija.

Črensovci. Gospod plebanoš Zadavec odidejo te dneve na počitnice v planine. Naj zdravi pridejo nazaj.

Nedelne primicije. Črensovci. Novomešnik, g. Cigan Franc, salezijanec, je prišo iz Veržeja v družbi g. Kolenc Ivana, novomešnika v soboto večer ob 6. Pripelati ga je dao g. Zadavec Matjaš, črensovski plebanoš. Pri lepom slavoloki, ki ga je postavila novomešnikova rodna ves Žizki, je mladinski moški zbor zaspevalo pozdravno pesem, nato je izrazo g. plebanoš Zadavec veselje, štero čüti cela fara nad novomešnikom i za njim ga je pozdravila družbenica Marijine družbe, Halasova Agica z deklamacijov. Nato je novomešnik slüžo večernice pred Najsvetejšim. Ceremonar novomešnika je bio g. Luskar, salezijanec, predgar pa g. Temlin Štefan, salezijanec, iz Beltince, ki je v genljivoj lepoj predgi razložo vnožini naroda, kakšni dobrotnik je v denešnjem časi duhovnik za narod i koga te zato mora lübiti i poštüvati. Novomešnika je pri sv. meši vodo g. Zadavec, plebanoš, diakon i subdiakon pa sta njemi bila g. salezijanca Vogrin i Törnar. Nove sv. meše so se vdeležili tudi g. Ranteša iz Polane, gg. salezijanci Kastelic, Raduha, Horvat, Zajec, bogoslovci Cvetko, Kustec, Balažic, Mihelič, Žmavc i več salezijanskih sobratov. Pri goščenju je bilo 300 gostov v najlepšem redi i veselji pogoščenih. Na goščenje so prišli tudi gg. dekan Jerič, dr. Kelenc iz Sobote, novomešnika Zelko i Kolenc. Drugi den so obiskali dom novomešnika tudi urednik Novin i kaplani Bejek, Šoštarec i Berden. Oča novomešnika, cestni nadzornik g. Cigan Jožef, je še pod madjarskov vladov bio dober narodnjak kak goreči katoličanec, ki se je z vrednikom Novin šküpnno borio za našo sloboščino i bio njegov tolažnik v strašnih bolševiških časaj. Dober Bog njemi v sini duhovniki plačao lübezen izkazano duhovniki. Pri sv. meši je cela cerkev popevala, samo Slavo zbor. Naroda je bilo ogromno. Goščenje je bilo ob polnoči dokončano. Omenimo ešče nekaj genljivoga. V soboto večer ob 10 vüri je bila podoknica, pri šteroj je ponovno zaspevalo moški zbor pod vodstvom bogoslovca g. Miheliča. Prisrčni i genlivi so bili posebno pozdravi domačih. Vsi od najmanjšega do matere so s pozdravom prinesli novomešniki vsaki po en klinec, da je nastao celi šopek, ki ga je povezao oča. Bili so to pisani klinčki, štere je poživlao materin, temnordeč. Oča je spregovorilo sledeče reči: „Daj, da povežem te klince, ki so je zbrali vsi člani družine, v eden šopek“. Zmes so ga vsi pozdravili i na sredi pozdravi njemi zaspevali našo domačo pesem, ki jo je v mladosti prvič spevao: „Prišla je, prišla vesela pomlad, so deklice začele gredice kopat...“ Po pozdravi je moški zbor znova zaspeval, še nekaj pozdravov i donela je iz grl nazočih pesem „Gor čez izaro“.

— **Beltinci.** Novomešnik, g. Škafar Ivan, je z Bratonec s velikanskov procesijov prišo k prvaj sv. meši i tak šo domo po njej. V Beltincih ga je pozdravila v imeni pod zastavov zbrane Marijine družbe te predsednice. Pri sv. meši ga je vodo g. Vadovič Rudolf, plebanoš, predgao pa Klekl Jo-

žef, vp. plebanoš, ka je Jezüš v Olt. Svestvi za duhovnika njegove düše življenje, njegov vüčiteo i njegova moč, duhovnik pa zato mora s svojim svetim življenjem tolažiti njegovo Srce v Olt. Svestvi. Diakon i subdiakon sta bila Štukovnik Franc, domači kaplan i Zelko Ivan, novomešnik. Sv. meše se je vdeležilo na jezere naroda, teliko ga je ostala ešče zvüna cerkve, kak ga je bilo v velikoj cerkvi. Navzoči so bili sledeči gospodje duhovniki še: Jerič dekan, novomešnik Kolenc, poznej je prišo tudi novomešnik Camplin, profesor Sreš Fidel, domači kaplan Cigler, törjanske, gračke, bogojanske fare bogoslovci poleg domačih, dva salezijanskiva misijonarčka. Ceremonar je bio bogoslovec Tratnjek Štefan. Novomešniki je priredilo domače prebivalstvo prav lepo podoknico zpozdravom, i spevanjom. Pač spevanje je bilo nad vse lepe v cerkvi i na primiciji tudi. Goščenje se je dokončalo večer ob 7 z litanijami v domačoj kapeli, pri šterih je bilo vno go naroda i z večih občin. — **Sobota.** Novomešnika, g. Gregor Janoša, je vodo pri oltari mil. g. Szlepec Ivan, č. kanonik, predgao njemi je pa Bejek Janoš kaplan od duhovniške časti: duhovnik je drugi Kristuš, je Kristušov namestnik, kak takšega mora narod sprejeti. Diakon i subdiakon sta njemi bila dr. Kelenc ravniteo Martinišča i Škraban novomešnik. V cerkvi je orgolao bratanec novomešnika, bogoslovec z Vogrskogoga. Goščenje je bilo v Satahovcih, pri sv. meši so bili zvün imenuvanih ešče gg. kaplan Vojkovič, katehet Horvat i bogoslovci z tišinske i sobočke fare. Na goščenje sta prišla tudi g. Krantz, plebanoš z Tišine i Šoštarec kaplan z Turnišča. Dober Jezüš pokloni vsem trem novomešnikom vno go, vno go düš.

Tebe, Bog, mi hvalimo. Po sedmih svetih novih mešaj i zlatov sv. meše, štere so z obilnov nebeskov rosov poživile našo düšo, nam je dober nebeski Oča dao lepi dež, ki je poživo naše njive i travnike, ka de tudi telo melo krüh. Večna hvala dobromi Oči nebeskomi.

Zdravnik Dr. Gregorc Albin, sreski sanit. referent v Soboti od 30. julija do 22. avgusta ne ordinira.

Nova sv. meša denešnja nedelo je pri sv. Jeleni na našem lepom Goričkom. Slüžo de jo g. Nemeč Alojz, salezijanec. Pri sv. meši do ga vodili g. Varga Štefan, plebanoš, predgali pa g. Bakan Jožef, bivši prefekt Martinišča, zdaj plebannš v Zagorskih Selaj na Hrvatskom. G. novomešniki, sotrudniki naših Novin, želemo obilno božega blagoslova.

Romajte na Sladke gore! Vüč. gosp. urednik! Vlüdno Vas prosim, da bi v Vašem cenj. listi „Novinaj“, ki ga že par let vsaki teden z zanimanjom prebiram, povabili dobre Prekmurce, da pridejo v velikom številu, v dugih procesijah s svojimi skrbnimi düšnimi pastiri tudi letos na Sladko goro v dneih 12. do 14. avgusta. Žao, je zadnja leta število romarov spadnolo, tudi je bilo za nje premalo poskrbljeno. Jako rad bi božo pot opet podigno do nekdašnje znamenitosti ino bom včino, ka bo mogoče, da bo romarom podvorenno. Poskrbo bom za dobre predgare, za zadostno število spovednikov, proso farnike, naj ido romarom z dvorbov na roko. Vü pam, da bo mogoče pripraviti tudi zaprti prostor za prenočišče žensk. Dobri Prekmurci so ostali verni sladkogorskoj Materi božoj. Njih je prišlo dozda vsako leto največ. Gotovo bi letos še vno gi, vno gi šli v Ljubljano na veličastni euharistični kongres, — pa neso mogli. Njihova düša je pa žedna, da se ednok okrepča na božoj poti, se spokori ino si zprosi milosti za bodoče boje. Naj porabi v te namen, što količakaj more, romanje k Materi božoj na Sladko goro; z veseljom ino lübeznostjov bomo vse pozdravili ino sprejeli. Bratski pozdrav v Kristuši. Vaš Andrej Stakne, župnik. Sladka gora, 26. 7. 1935. — Prošnje gospoda župnika toplo priporočamo.

Romanje na Sladko goro vodijo g. Bejek Janoš, črensovski kaplan. Romanje odidejo 11. avgusta. Isti den je ob 5. vüri zajtra na Srednjoj Bistrici sv. meša za vse romare.

Premovanje konjov se vrši v Beltincih dne 16. avgusta 1935 ob 1/2 vüri predpoldnom pod navadnimi pogoji. Pripuščene so samo mrzlokrvne pasme. Zednim se vrši izbira za opis v rodovniške knige, kak tudi izbira žrebčkov za vzgojo za plemenske žrebce, za štere se bodo priznavale vzdrževalnine.

Plemenske štajerske kokote bo delilo sresko načelstvo po ceni 5 Din. Interesenti se lahko prijavijo pri občinah, šolah ali kmetijskih družstvaj.

Jubilej g. dekana i župnika Weixl Jožefa pri Sv. Križi. G. Weixl Jožef, kons. svetnik i dekan pri Sv. Križi poleg Lotmerka obhajajo te dni 35. letnico, ka vodijo lepo križevsko faro. Kak kaplan so bili tu 5 let, kak plebanoš 35 let, skupno 40 let. Kak goreči duhovnik, so vred zeli krasno križevsko cerkev i podignoli duhovno življenje svojih farnikov. Potom posojilnice so jim pomagali gmotno, potom kat. prosvete pa so podignoli njihovo pravo izobrazbo. So znani dobrotnik siromakov, podpiraç dijakov i gostolübnij prijateo duhovščine. Za časa bolševikov so bili velki dobrotnik duhovščine Slov. krajine, so stalen naročnik naših Novin i večkrat obišejo Slov. krajino. Iz srca njim želemo, naj jih dobro Srce Jezüšovo obdrži v zdravju i v obilnosti blagoslovi njihovo delovanje.

Sedemdesetletnico svojega rojstva obhaja te dni g. Seršenova v Lotmerki. Dobro gospo pozna slovensko izobraženstvo pa tudi prosti narod Slov. krajine že od negda, kda smo šče pod Madžari bili. Posebno jo pozna Črensovsko fara. Njena hiša je vno ga leta še pod Madžari bila zavetišče prekmurske duhovščine i je z ednim tudi naročnica prekmurskih Novin. Dobroj gospej za sedemdesetletnico iskreno čestitamo, naj jo dober Jezüš v obilnosti blagoslovi.

Lendava. Za šolsko kühinjo v Lendavi, štera letos že tretje leto dela požrtvüvalno za siromaško deco, je sproso g. narodni poslanec dr. Klar 3000 Din podpore. Kak vidimo, dosega naš poslanec uspehe tudi na tom poli.

Znate, gda bodete oskrbleni? Te, gda bodete vi in vaši domači zavarvani pri „Karitas“. Ona zavaruje Vas in Vaše pod jako vgodnimi pogoji za starostno preskrbo, za slučaj smrti i zavaruje tudi herb Vaše dece. Oglasite se kem prle pri domačem zastopniku ali gospodi župniku ali pa pišite vodstvi „Karitas“ v Maribori Orožnova ulica 8. Zavarujte se kem prle. Pregovor pravi: „Čas je zlato!“ To vala zlasti pri zavarvanju. Škoda je vsake vüre. Kem prle se zavarujete, prle bodete oskrbleni in to pod boljšimi pogoji. Pomagajte si, doček je ne prekesno! Jezeri i jezeri mirno gledajo v bodočnost, ar so zavarvani pri „Karitas“ i znajo ka jim bo ona pomagala. Vsa pojasnila dobite pri Schinko Jožefi v D. Lendavi (Glavna ulica 31.)

Kratke novosti.

Mož i žena stopila v samostan. Pri karmeličankaj v Baltimore (v Zdrüženih državaj severne Amerike) se je nedavno zaoblübila sestra Beatrice, prle imenuvana gospa Oswald, žena imenitnoga glasbenika Alferda. Pred petimi leti sta se oba odločila, da se ločita i se posvetita samo božoj slüžbi. Gospa je stopila v Karmeličanski red i njeni mož pa je šo za brata (laika) k jezuitom (v Georgetoven), gde vči glazbo.

Naši v misijonih.

Življenje na Kubi, o črncih in še kaj. Dnes nekoliko iz pisma misijonara **Ozmeca** s Kube.

Guantanamo, 19. V. 1935.

Siboreyes so verovali v enega, dobrega Boga, gospodarja vsega sveta in so ga nazivali „Atebax“ in v drugega, slabega z imenom „Mabuya“. Tudi so verovali v neumrjočnost düše (seveda po svoje) in da jih bo Atebax poplašal, če bodo dobri in kaznoval, če bodo slabi. Svoje duhovnike so imenovali „behiques“, kateri so bili ob enem zdravniki in pesniki. — Toliko o prvih prebivalcih Kube.

Odkod so pa črni ljudje prišli na Kubo? Njihova zgodovina je zelo žalostna. Vozili so jih iz Afrike in jih prodajali kot sužnje raznim gospodarjem, plemenitašem. Že leta 1522, torej trideset let po okritju Kube so

jih že pripeljali 300. Španski plemeni- taši, ki so prišli na Kubo se bogatit in na to odšli nazaj v svojo domovino uživati, so bili prepričani, da si ne smejo služiti denarja s potom svojega lastnega obraza. Bili so mnenja, da je delo nekaj poniževalnega in zato so kupovali črnice, ki so njim morali ob- delovati polja. Ti sužnji pa niso imeli nobene svobode. Bili so, po domače povedano, vprezna živina, ki dela in ne ve, zakaj.

To se je ponavljalo do l. 1825. Do tedaj so vsako leto pripeljali na Kubo več tisoč črncev in tako je šte- vilo prebivalcev na Kubi naraščalo. Suženstvo črncev je trajalo do leta 1895. Šele v tem letu so njim dali svobodo. Takrat so začeli med njimi delovati tudi misijonarji. Črnici so se- veda ohranili svoje afriške običaje in vero. Ti ubogi črnici so res črnici po telesu, a imajo dušo, ki je pri mnogih bolj bela kot pri belih prebivalcih.

Še sedaj živijo črnici ločeni od belih. Ne smejo se združiti z njimi. Imajo svojo postajo, svoje vagona na vlaku itd. To zelo onemogočuje misi- jonarjem pristop do črncev. Večinoma so že krščeni, toda po njihovem živ- ljenju sodeč, ne poznajo katoliške vere. Jih je pa tudi mnogo, ki se še drže sedaj svoje afriške vere in običajev.

Na Kubi so pravi misijoni. Če gre človek v notranjost države, najde družine, ki ne vedo ničesar o kato- liški veri. Pomanjkanje duhovnikov je veliko. Žetev zori, toda delavcev je premalo. Pomislite: štiri milijonov pre- bivalcev in samo trideset duhovnikov domačinov. Vi v Sloveniji občutite to- liko pomenjkanje duhovnikov, a tu se čuti zelo. Če bi imel človek sto rok in sto nog, bi jih še bilo premalo.

Koliko dobrih mladeniških src je v Slovenski krajini; ali se ne bi žrt- vovali za misijone? Jaz mislim, če bi njim kdo govoril in pripovedoval o žalostnih razmerah med ljudmi v mi- sijonskih krajih, bi tudi ti žrtvovali svoje življenje za Jezusa v tujih drža- vah, kjer še ne poznajo imena Jezus.

Prosimo, da Bog pošlje čimveč delavcev v svoj vinograd, da tudi oni čimprej spoznajo Onega, ki je prelił svojo kri na križu tudi za te uboge duše.

V Gospodu vse pozdravlja
Nace Ozmeč
salezijanec.

Kelko nam edno takše pismo pove! Vidimo, kak se indri po sveti godi i s kakšimi težavami se morejo boriti misijonarji, kda glasijo Kristu- šove vzvišene navuke.

Ka bi bilo s človeštvom, če ne bi bilo Kristušovih duhovnikov, če ne bi bilo Njegovih misijonarov?! Zavla- dala bi sila, grobijanstvo močnejših nad slabejšimi. Mnogim, premnogim bi se slabše godilo, kak se je godilo telko stoletja črncom iz Afrike na Ku- bi! I če se gde slabejšim, zapuščenim slabo godi, se njim samo zatoga volo, ar ne poznajo tisti, šteri majo med njimi oblast, Kristusa i njegovih navukov.

Če na vse to pomislimo, mora- mo spoznati i priznati, kak velkoga pomena je ravno duhovništvo, prava Kristušova duhovščina za človečanstvo! Edino ono se nesebično i požrtvovalno bori proti krivicam, nesramnostim, zahrbtnosti i izrablanji slabejših od strani močnejših, mogočnejših!

Vzemite človeštvu duhovščino i te vidli, kama človeštvo zablodil! Brat nede več poznao brata, stariš ne de- teta i sosed ne sosed.

I odked jemle duhovščina moč za vse to neizmerno delovanje? Iz presvetoga oltarskoga svestva, iz pre- svete Evharistije! Kristuš njim davle moč.

Mi pa prosimo Boga, da bomo znali poštvati duhovnike. Molimo goreče za dobre, svete dušne pastere!

Naša gimnazija.

Dijaštvo soboške gimnazije je bilo včlanjenih v raznih dovoljenih družtvah.

1. Sokol je imel na gimnaziji 185 pripadnikov (114 dečkov in 71 deklic). Dejansko pa je k telovadbi hodilo samo 29 dečkov in 32 deklic, to pa radi tega, ker velika večina dijakov

stanuje v zavodih, ostali pa imajo daleč domov in potem ne morejo priti več nazaj k telovadbi. Manjkajo pa tudi vaditelji.

2. V Pomladku Rdečega križa je bilo včlanjenih 190 učencev in 53 učenk in ima 873.50 Din prebitka na- loženega v poštni hranilnici. Pomladek je vodila suplentka Justin Ivica.

3. Pomladek Jadranske straže je imel na zavodu 255 članov in članic. Vodil ga je prof. J. Potokar.

4. Ferijalni savez (131 podruž- nica) ima 52 članov. Predseduje mu četrtšolec Anton Plej.

Učiteljska knjižnica je štela ob koncu šolskega leta 687 del, med njimi prekmurska zbirka osem del. Ju- goslovanska knjigarna v Ljubljani je darovala tej knjižnici 63 del.

Dijaška knjižnica ima 1558 del. Tudi tej je podarila Jugoslovanska knjigarna 80 knjig. Izposojenih je bilo okoli 1600 knjig.

Zdravstveno stanje dijakov je bilo precej povoljno.

Štatistika učencev.

Vseh učencev je bilo letos na koncu šolskega leta 324.

V prvem razredu:	112 (m. 76, ž 36)
V drugem „	84 (m. 58, ž 26)
V tretjem „	73 (53 + 20)
V četrtem „	55 (41 + 14)

Po veroizpovedi je bilo v vseh štirih razredih:

katoličanov	243 (174 + 69)
evangelikanov	68 (44 + 24)
izraelitov	10 (8 + 2)
pravoslavnih	3 (2 + 1)

Po narodnosti:

jugoslovanska	323 (228 + 95)
nemška	0
madžarska	0
druge narodnosti	1 (0 + 1)

Starši učencev:

Kmečkih posestnikov (78), drža- vnihi uradnikov (60), obrtnikov (52), trgovcev (34), učiteljev in profesorjev (29), gostilničarjev, kavarnarjev (25), samoupravnihi in privatnihi uradnikov (20) itd.

Večina staršev biva v soboškem srezu — 200, v občini Sobota 109 in v ostalem soboškem srezu 91. V len- davskem srezu jih stanuje samo 50, v ljutomerskem srezu 25, drugod v drav. banovini 30, v ostalih banovinah 16 in v drugih državah 3.

Ocenjenih je bilo ob koncu šol. leta 314, neocenjenih 10.

Učni uspeh učencev.

Izdelalo je 221 učencev 68.22% z odličnim 24 (7.41%) s pravdobrim 84 (25.93%) z dobrim 113 (34.88%) Popravni izpit jih ima 78 (24.04%) Izdelo jih ni 15 (3.63%)

Nižji tečajni izpit je delalo od 55 rednih učencev IV. razreda 50; in od privatistov je prišlo k izpitu 5. Izpit je napravilo 46 (35 m. in 11 ž). Za eno leto sta bila zavrnjena le dva, ostali (7) imajo popravni izpit 6 (5 m. in 1 ž), s pravdobrim 11 in do- brim 29.

Sprejemni izpiti za I. razred pri- hodnjega šolskega leta so se vršili od 1. do 3. julija. Prijavilo se je 124 učencev (82 dečkov in 42 deklic). Iz- pit je napravilo 106 učencev, (67 deč- kov in 39 deklic).

Navedene štatistike nam veliko več povedo, kakor bi si človek v pr- vem hipu mislił. S uspehom naših dijakov smemo biti še precej zado- voljni.

A če pogledamo na štatistiko staršev učencev, vidimo, da je prav- zaprav kmečkih staršev zelo malo; samo 78 od 324! To ni zdravo stan- je!! In tudi vidimo, da je dal to preteklo šolsko leto lendavski srez razmeroma zelo malo dijakov: od 324 le 50, dočim je soboški srez s Soboto dal štirikrat več — 200!

Ali nam vse to ne da nič misliti?

Ostali naši dijaki — višješolci so študirali večinoma v Ptuj, Mari- boru in Ljubljani. Vsem očetom in materam naših dijakom letos pri tej priliki ponovno polagamo na srce to, kar so že Novine med lanskimi veli-

kimi počitnicami pisale, da je za naše dijake — višješolce najboljše, če gredo nadaljevat svoje študije v Ljubljano, dokler ne bo v Soboti popolne gim- nazije. Torej ne v Ptuj in ne v Ma- ribor. Skušnje namreč potrjujejo, da naši mladi dijaki v teh dveh mestih kaj hitro zaidejo. V Ljubljani ostanejo še razmeroma najbolj nepokvarjeni.

Naše dijaštvo je precej nadar- jeno in zmožno, a marsikateri se pre- hitro uda slabim vplivom. Premalo odpornosti je v njih. In tako se zgodi, da po par letnem bivanju v Ptuj ali Mariboru zaidejo tudi naši najboljši dijaki. Žalostne stvari se potem do- gajajo, ki nikakor niso v čast Slov. krajini.

Tudi o tej zadevi bi bilo po- trebno večkrat spregovoriti v Novinah. Marsikaj grenkega, neprijetnega a po- trebnega bi bilo treba povedati.

Kako vse drugače bi bilo v tem oziru, če bi bila v Soboti popolna gimnazija in bi mogli naši dijaki kon- čati gimnazijske študije na domačem zavodu. Ne bi se potem mogli bahati razni levičarski prvoboritelji, češ, iz Slovenske krajine dobivamo zelo do- ber material, zato pa si pomnožimo svoje vrste z njimi. —

Idealnih, vernih, plemenitih in požrtvovalnih bodočih voditeljev nam daj, o Gospod!

Zdravstvo.

Vpliv hrane na zobovje i sploh na zdravje. Hrana nas vzdržavle, zato je pa potrebno, da si potem nje do- vajamo vsikdar novih zalog sestavin, iz šterih je zgrajeno naše telo. Kem bole prosta je hrana, tem bolša je. Biti pa mo- ra jako raznolična, ar v edne vrste hra- ni nega vseh sestavin, štere telo potre- buje. Sadje moramo vživati neolupano, a dobro zmito. Krumpline kuhajmo z olupki. Mesa ne dosta i ne preveč prepečeno. Mleko, sveže bilice, suro- vi zmočaj (puter), zelenjava, kisko zelje ali repa, črn krüh i različne kaše spa- dajo med najbolša hranila. Hrana, štero pridela kmet doma, je popolnoma za- dostna, samo če bi ljudje znali uvaže- vati vrednost hrane i šteli uporablati vse, ka majo na razpolago. Premočno začinjene, prekühane i prepečene jedi zgubijo pri tom velko svojih hranilnih snovi i želodec težko prebavla. Želo- dec i drugi organi potrpežljivo prena- šajo, dokeč so ne tak slabi i zagif- tani od nepravilne prehrane, da se proti postavijo. Te je človek betežen.

Preprosti ljudje mislijo, ka je zo- bovje nepotrebno. Zobe potrebujemo za zvečenje hrane. Če je hrana ne za- dosta prežvečena i je zavolo toga za- vžita v falataj, te je želodec nemre predelati. Želodec je bio pun, a drugi organi neso dobili dosta ali nikaj od zavžite hrane. Slabi i betežni zobje pa ne povzročajo samo neprijetnosti pri prebavi, liki zastruplajo tudi druge organe. Bakterije, štere se nahajajo v gnilih zobaj, se potom krvi prenašajo na druge kotrige.

Ka naj napravimo, ka dobimo močne zdrave zobe? Dokazano je, ka majo deca, hranjena z maternim mle- kom, močnejše i lepše zobe, kak deca hranjena umetno. Materno mleko vse- buje vse tiste snovi, štere telo potre- buje za graditev zob deteta. Poleg ma- ternoga mleka pa potrebujemo deca ešče dosta sunca. Skrbeti moramo, da za- vživamo takšo hrano, štera vsebuje dosta vitaminov. Največ vitaminov je v zelenjavi, štera je zrasla v vročem poletnom sunci. Tudi mleko, belice i maslo vsebujejo poleti več vitaminov kak pa v zimi.

Ravno zavolo toga, ar vsebuje zimska hrana malo vitaminov i skoro nega sunca, zato je jako priporočljivo jemati ribje olje. To je posebno važno za deco, šterim ešče telo raste i se zobeki komaj delajo. To olje vse- buje jako dosta D vitaminov, šteri gradijo zobe i čonte.

Neprecenlive važnosti za dečičin- sko zobovje je, če pije mati v dobi no- sečnosti ribje olje. Poleg hrane, štera vsebuje vse potrebne snovi i vitaminov, ki je dobi potom ribjega olja, naj bi bila bodoča mati ešče vsakši den po več vör na sunci.

Slovinci na Madjarskem.

Pod tem naslovom je pred krat- kim izšel v Slovincu (št. 159.) izpod peresa akademika Joško Maučeca daljši članek.

Potrebno je, da se rabskih o Slo- vencihi večkrat poroča v našem tisku. To delo je doslej zelo vestno vršil naš rojak, prof. Vilko Novak s svojimi obširnimi in zelo stvarnimi članki. (Glej bibliografijo o rabskih Slovincih v Zborniku Slovenska krajina 1935, str. 130—131.)

Zato je toliko bolj razveseljivo, da je slovenski javnosti tudi zdaj spre- govoril o Slovincih na Madjarskem zopet naš rojak, Joško Maučec. V za- četku poroča na kratko o zgodovini prekmurskih Slovencev in o vzrokih, zakaj so se ohranili tako dolgo (1. njih periferne lega, 2. pas med dvema kul- turama in 3. kompaktnost z ostalimi Slovinci prek Mure.) Brezuspšen je bil trud jugoslovansko delegacije na pariški mirovni konferenci, da bi se- gala jugoslovanska meja do Rabe in Monoštra. Tako je ostalo 6000 Slo- vencev pod Madjarsko. V devetih na- seljih prebivajo Slovinci. O Monoštru med drugim pravi:

„V mestu, ki šteje 3000 prebi- valcev, je osemrazredna realna gim- nazija; poprej je bila humanistična, ki so jo do osvobojenja obiskovali prek- murski dijaki. Gimnazija ima okoli 282 dijakov, skoraj toliko kakor nižja realna gimnazija v Soboti. (V Soboti je bilo letos na koncu leta 324 dijakov in dijakinj v nižjih razredih!) in kljub temu ji ne pretli od strani države no- bena redukcija, ker vedo, kakšnega ve- likega nacionalnega pomena je gimna- zija ob meji“.

Današnji njihov položaj je obu- pen. Skoro vsaka druga hiša ima svoje ce v Ameriki.

Edina njihova inteligenca je du- hovščina. Slovenska govornica je le še v domači družini in deloma še v cerkvi doma. Šole so že od nekjad popol- noma madjarske. Edina slovenska knji- ga je molitvenik, deloma tudi kateki- zem, ki pa pri mlajših izginja. Med nje je prihajal tudi Marijin list in ka- lendar Srca Jezušovoga. —

K članku je priložen tudi zem- ljevid Rabske doline. —

Poročilo Maučecovo je dobro in stvarno. Omenimo naj le, da o tem, koko so ostali rabski Slovinci še dalje pod Madjarsko, zelo obširno in dobro poroča prav isti univ. prof. Matija Sla- vič tudi v Zborniku Slovenske krajine (Prekmurske meje z diplomacijo, str. 83—107) in da ni najvišji vrh Sloven- ske krajine Srebrni breg (404 m), ampak je najvišja prekmurska vzpetina v Srdiškem bregu (418 m.) (Glej Zbor- nik str. 7.)

Pisma naših iz tujine.

Tukaj je življenje čisto nekako drugače, razuzdano, veselo v zaprav- lanju, torej vse drugo, samo lepo ne. A doma v Slovenski krajini je tako lepo, pobožno, tako prijazno in mirno, posebno ljudje so tak dobri tam. To- rej vidite, jaz kot katolik, hodil sem v samostan v Veržeju, še kot orato- rijanec a potem v gimnazijo, a žal Bog, zraven maminega prizadevanja ni bilo nič z mano. Mogoče je taka Božja volja. Ne morem pozabiti tega lepega življenja iz mladosti i radi tega tem- bolj sovražim to življenje, v katerem živijo tukajšnji ljudje.

Vlč. g. Klekl, želim Vam božega blagoslova, Devica Marija naj Vas čuva ter ljubi Bog naj blagoslovi vsa Vaša dela posebno v razširjanju krščanskega lista.

Rokopoljube vlč. g. duhovnikom, ki me poznajo, posebno vlč. g. Jeriču. Sprejmite srečne pozdrave vašega Vam udanega F. Špragera, (Canada.)

Od naših v tujini.

Vmrli so v Bethlehemu v Ame- riki po dugom i težkom trplenju g. Charles Vöröšova, roj. Cecilija Küplén. Zapustili so moža i štiri neodraščene dece i domače v Prosečkoj vesi. Naj počivajo v miri božem!